

Der große Herder Nachschlage-
werk für Wissen und Leben. Vierte völlig
neubearbeitete Auflage von Herders Konver-
sationslexikon. Freiburg im Breisgau. Her-
der & Co.

Zweiter Band: Batterie bis Cajetan. 1932.

Dritter Band: Caillaux bis Eisenhut. 1932.

V kratkih presledkih za prvim zvezkom
sta izšla 2. in 3. zvezek velikega Herderje-
vega leksikona, ki polagoma že dasta slu-
titi končno podobo tega moderno zasnova-
nega in tehnično popolno opremljenega dela.
Primeri z drugimi podobnimi izdajami pada
že zgolj po zunanji strani čedalje bolj v
prid »Velikega Herderja«, ki se tiska na
zelo lepem papirju in opremlja z razkoš-
nimi leksikalnimi prilogami, tabelami itd.
Nič seveda ne zaostajata za to stranjo leksi-
kalna ureditev ter vsebina. Izmed že pri
prvem zvezku omenjenih večjih in samo-
stojnih člankov, deloma obrobjenih s črno
črto, moramo za drugi zvezek omeniti vsaj
naslednje: Bau en, Bauplan und Bau-
wesen (članek, ki nudi vsakemu gradi-
telju lastnega doma najpotrebnejše smer-
nice); Bauer, Bauertum (pod Bauernhaus
bei den Südslaven, 43, pogrešamo natančnej-
ših opredelitev tipov); Baukunst der
Gegenwart; Beamte, Beamtenbewegung;
Bergsteigen; Berlin; Bevölkerung; Beuron;
Bibliothek; Biene und Bienenzucht (kjer,
mislim, upravičeno pogrešamo med litera-
turo A. Janša, slov. čebelarja); Bildung;
Bronzekunst; Bronzezeit; Brücken; Das
Buch; Bühnenbild; Bürgertum. Za
tretji zvezek pa omenimo sledeče: članek o
Kitajcih in njihovi kulturi; Christliche
Kunst bei fremden Völkern; Christus ter
Christusbild; Demokratie; Denkmalpflege;
Deutsche Kunst (pri čemer je treba omeniti,
da je poglavij in členov pod Deutsch vendar-
le preveč in preobširnih in sicer na škodo
drugih, dasi je stvar za nemški leksikon
razumljiva); Ehe, Eigentum in drugi. Na-
ravnost razkošno je v izdaji zastopano in
podajano prirodoslovje s tehniko. V členih
samih nahajamo v ostalem le najnujnejše in
v najkrajši obliki, zato je razumljivo, da je
moralo marsikaj odpasti. Kot primeri takih
členov omenjam člen Bryaxis, ki je za člo-
veka, iščočega o umetniku podatkov, popol-
noma neuporaben, a podobnih je več. Pod
B pogrešam češkega kiparja Fr. Bilka itd.
v tretjem zvezku je skozi in skozi neza-

dostna označba Ivana Cankarja, ki izvira
gotovo iz kakih zastarelih leksikalnih kar-
totek; napačna je pisava Čazma (128) za
kraj Čazma pri Zagrebu; pod členom De-
klaration bi se lahko omenila majska dekla-
racija, ki je njena važnost pač vredna
omembe v leksikonu itd. Vendar te nedo-
statke, ki naj bi se resno odpravili, odtehta
leksikon drugod z objektivnostjo in točnostjo
navedb, ki ga napravljajo nad vse uporab-
nega in ki kažejo tudi zelo veliko vestnost
v celotni zasnovi. Posebno hodi v prid leksi-
konu tudi nedvoumna in jasna precizacija
katoliškega stališča na vpoštev prihajajočih
mestih, kar njegovo konkretno vrednost za
debato in razpravo primerno povečuje.

R. L.

»Kalender Katholischer Jugend
1932.« Verlag Herder & Co., Freiburg i. Br.

Čudno je in le časovno razlagljivo, da so
vsi dosedanji 4 letniki »Dijaškega koledarč-
ka«, ki ga izdaja Slovenska dijaška zveza,
izraz mišljenja in hotenja, ki izhaja iz na-
šega mladinskega gibanja, tako, da stopa
pravzaprav v ospredje njegov idejni del, ki
mu služi ves ostali koledarski del le kot ne-
kako potrebno sredstvo. Tej obliki ostaja
zvest tudi letošnji letnik, tembolj, ko se sam
proglasa za almanah stremljenja in dela na-
šega dijaštva ob 25-letnici Slovenske dijaške
zveze. Imel sem v roki hrvatski in češki di-
jaški koledar, ki se oba ločita od našega v
tem, da trpi idejni del na račun raznih drob-
nih podatkov in tabel, ki so koledarjem
lastne in bistvene. O kakem mladinskem
idejnem gibanju ni v njih ne duha ne sluha.
Ker moremo pa vprav podobno mladinsko
gibanje najti le še pri Nemcih, sem z zani-
manjem vzel v roke zgoraj omenjeni koledar,
meneč, da bom mogel iz njega posneti stanje
tamkajšnjega gibanja. Ne vem, koliko in ali
smem sploh po tem nemškem koledarju skle-
pati na celotno sedanjo nemško katoliško
mladino in tudi ne vem, je-li ta koledar za
vso študirajočo katol. mladino edini v Nem-
čiji. Če pa je tako in če nam — kakor vsak,
tudi ta koledar — prikazuje hkratu sedanje
stanje nemškega mladinskega gibanja, po-
tem moram reči, da je tisto znano prvotno
nemško mladinsko gibanje zadela podobna
usoda kot naše, namreč, da tega gibanja v
prvotni obliki ni več. Nekdanji revolucijo-
narni pokretaši so izstopili iz pokreta in za-
vzeli svoja mesta, na katerih zdaj delujejo